

- **2025. július 2-án** az Egri Törvényszéken rendezték meg a Magyar Jogász Egylet Heves Megyei Szervezetének szokásos éves Jogtörténeti kerekasztalát. Az idei eseményen Mezey Barna (professor emeritus, ELTE ÁJK; egyetemi tanár, SZE DF ÁJK) tartott gazdagon illusztrált előadást *Az „elfelejtett” sajtószabadság az 1848-as politikai vitákban* címmel. Őt követte Gosztornyai Gergely (habilitált egyetemi docens, ELTE ÁJK), aki *Technofeudalizmus, avagy jobbágyság vagyunk-e az interneten?* című előadásában a digitális korban megjelenő függőségi viszonyok kérdéseit járta körül.

- **2025. július 2–4. között** rendezték meg Szegeden az European Society for Comparative Legal History nyolcadik, kétévente megrendezett konferenciáját *Back to the Past and Building the Future* címmel, a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának szervezésében. A konferencia szervezőbizottságát Varga Norbert (tanszékvezető egyetemi tanár, SZTE ÁJTK) vezette, a szervezési feladatokat pedig Pétervári Máté (egyetemi adjunktus, SZTE ÁJTK) és Varga Benedek (PhD-hallgató, SZTE ÁJTK) látta el. A rendezvényen mintegy 120 előadó és 36 tematikus panel szerepelt, a plenáris előadásokat Ulrike Müßig és Stefan Vogenauer tartották.

A magyar kutatók széles körben és nagy számban képviseltették magukat. Horváth Kata (PhD-hallgató, SZTE ÁJK) *Dowry and Unjustified Enrichment in Roman Law. The Case of Dig. 3, D. 12.4.6* című előadásában egy klasszikus jogintézmény dogmatikai kérdéseit elemezte, Szabó Pál (jogász, Magyarország) *The Legal Symbolism of the Emperor in the Golden Bull (1356)* címmel a császári hatalom középkori jogi reprezentációját mutatta be, míg Megyeri-Pálffy Zoltán (egyetemi adjunktus, ELTE ÁJK) *The Impact of Organisational and Procedural Changes on the Functional Design of Judicial Buildings in Modern Hungary* című előadásában a bírósági épületek funkcionális kialakítására ható szervezeti és eljárási változásokat vizsgálta.

László Balázs (óraadó, PTE ÁJK) *The “Crown” in the Legal Documents of the Árpád Era: from Royalty towards the State* című előadásában a korona intézményének jogtörténeti vonatkozásait járta körül, Herger Cs. Eszter (tanszékvezető egyetemi tanár, PTE ÁJK) *Universal Norms of European Legal Culture: Contributions to the Interpretation of the Collatio Legum Mosaicarum et Romanarum* címmel az európai jogi kultúra univerzális normáit és egy klasszikus joggyűjtemény új értelmezését vázolta fel. Benke József (egyetemi tanár, PTE ÁJK) *Spirality in the European Continental History of Legal Inference on the Example of the General Prohibition of Inconsistent Behavior* című előadásá-

ban a kontinens magánjogi felelősségi elveinek fejlődését mutatta be, Nagy Péter (egyetemi adjunktus, KRE ÁJK) pedig *The Problems of Hungarian Marriage Law at the End of the 19th Century* című előadásában a házassági jog 19. század végi magyar kihívásait elemezte. Pétervári Máté (egyetemi adjunktus, SZTE ÁJTK) *Changes in Insolvency Law in the Shadow of the First World War in the Two Member States of the Austro-Hungarian Monarchy* című előadásában a csődjog első világháborús átalakulását mutatta be, Krusóczki Bence (PhD-hallgató, SZTE ÁJTK) *Comparison of the Development in Judicial Practice of Hungarian and Austrian Competition Law in Light of the First Hungarian Competition Act* című referátuma a magyar és osztrák versenyjog bírói gyakorlatának összevetésére vállalkozott, míg Varga Benedek (PhD-hallgató, SZTE ÁJTK) *Comparison of the Hungarian and German Regulation of Fraudulent and Culpable Bankruptcy* című előadása a csalárd és gondatlan csődbűncselekmények szabályozását hasonlította össze. Legeza Dénes (kiküldött nemzeti szakértő, EUIPO) *The Enforcement of Public Performance Right in the Interwar Period* címmel tartott előadást.

Biczó András (egyetemi tanársegéd, DE ÁJK) *An Examination of the Comments on the Foreign-Origin Paychus Criminals Made by a Noble County in the Northwest Part of the Hungarian Kingdom in the Late 1720s* című előadásában 18. századi források elemzését mutatta be, Bató Szilvia (független kutató) *German and Austrian Influences in the Mid-19th Century on Hungarian Criminal Legislation. Crimes Against Life and Physical Integrity in the 1843 Proposal and the 1869 Revision* című előadásában a magyar büntetőjog osztrák és német hatásait vizsgálta. Szívós Kristóf (ügyvéd) *The Comparative Analysis of the Assessment of Culpable Actions of the Parties in the Austrian and Hungarian Civil Procedure* című előadása a felek vétkes magatartásának elbírálását elemezte az osztrák és magyar polgári perben.

Rigó Balázs (egyetemi adjunktus, ELTE ÁJK) *Elements of Social Care in Early Modern Corporate Societies – Guilds and Urban Statutes*, Peres Zsuzsanna (egyetemi docens, NKE) *The Role of the Nobility in the Social Welfare System in the Early Modern Hungary and Austria*, valamint Kovács-Szépvölgyi Enikő (egyetemi adjunktus, SZE DF ÁJK) *Administrative Child Protection in Hungary During the Period of the Austro-Hungarian Monarchy* című előadása a társadalmi gondoskodás és gyermekvédelem történeti fejlődését mutatta be.

Pálvölgyi Balázs (egyetemi docens, SZE DF ÁJK) *Immigrant Banking and the Limits of State Regulation: the Case of the United States and Hungary (1903–1917)* című előadásában a bevándorlók bankügyeit és az állami szabályozás határait vizsgálta, Niklai Patrícia (egyetemi adjunktus, PTE ÁJK) *Organisations of the German Youth in Hungary during the Second World War in South Transdanubia* című referátuma a német ifjúsági szervezetek történetét dolgozta fel, míg Frey Dóra

(egyetemi adjunktus, Andrassy Egyetem) *Refugees and Displaced Persons – Legal Regulation of the Consequences of Forced Migration after the Second World War in Hungary in International Comparison* című előadásában a kényszmigráció utóéletének jogi szabályozását hasonlította össze.

Bencze Mátyás (egyetemi tanár, SZE DF ÁJK) és Zódi Zsolt (egyetemi docens, NKE ÁJK) *The Rise and Fall of the Chamber's Opinion* címmel tartottak közös előadást. Liktör Zoltán Attila (megbízott oktató, PPKE JÁK) *To Govern an Empire from the Distance – The Council of the Indies and the Viceroy of New Spain and Peru in the 16th and 17th Centuries* című előadásában a spanyol gyarmatbirodalom kormányzásának intézményeit mutatta be, Komáromi László (egyetemi docens, PPKE JÁK) pedig *Possible Precursors of the Direct Democratic Institutions of the Girondin Draft Constitution of 1793 and Their Impact on Later Constitutional Development* című referátumában a közvetlen demokrácia francia előzményeit és továbbélését vizsgálta.

Surjányi Dávid (PhD-hallgató, PTE ÁJK) *From Napoleon to the Muslim Brotherhood – How Western Legal Impact led to Egypt's Partial Secularization, as well as its Sharia-Based Antithesis: Islamism* című előadásában az egyiptomi jogfejlődés nyugati hatásait és iszlamista ellenreakcióját elemezte. Joó László Ádám (PhD-hallgató, DE ÁJK) *Relationships between Laesio Enormis and the Special Damage Mitigation Lawsuits Following the Second Vienna Award* című referátuma a *laesio enormis* és a második bécsi döntést követő kártérítési pereket vetette össze.

Kiss Valéria (egyetemi adjunktus, ELTE ÁJK) *The Hungarian Notariat Between the Two World Wars* című előadásában a közjegyzőség két világháború közötti szerepét mutatta be, Beke-Martos Judit (egyetemi adjunktus, Ruhr-Universität Bochum) *An Executive for These United States – Creating the Office of the U.S. President* című előadásában az amerikai elnöki tisztség kialakulását elemezte, Bathó Gábor (egyetemi adjunktus, NKE) pedig *“Dangerous cumulation of powers” – Members of Government in the Legislation* című referátumában a kormánytagok törvényhozási szerepét vizsgálta. Képesy Imre (egyetemi adjunktus, ELTE ÁJK) *A Misinterpreted Instruction? – The Genuine Aim Behind Convening the Conference of the Justice of the Realm of 1861* című előadásában az 1861-es Országbírói Értekezlet céljait értelmezte újra, míg Szabó Mátyás (egyetemi tanársegéd, NKE ÁNTK) *The Interpretations of Hans Kelsen and István Tisza on the Legal Nature of the “Austro-Hungarian Compromise” in 1867* című előadásában a kiegyezés jogi természetéről szóló klasszikus értelmezéseket vetette össze.

- **2025. szeptember 1-jével** Sulyok Tamás, Magyarországi köztársasági elnöke – a kultúráért és innovációért felelős miniszternek a fenntartóval egyetértésben tett javaslatára – egyetemi tanárrá nevezte ki Dr. Gosztónyi Gergelyt, az ELTE ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténeti

Tanszék oktatóját. Dr. Gosztónyi Gergely (PhD) jogász, médiakutató, a Digitális Autokrácia Kutatócsoport vezetője az ELTE Állam- és Jogtudományi Karon. Kutatási területei – többek között – a közösségi média világszintű szabályozása, a cenzúra, a képi mesterséges intelligencia, az alternatív média és a közvetítő szolgáltatók felelőssége. A European Communication Research and Education Association és a Community Media Forum Europe tagja. 2015 óta a Monroe E. Price Media Law Moot Court Competition magyar csapatának vezető felkészítője. Többször volt az Európa Tanács, a Nemzeti Tehetség Program és a Nemzeti Tehetség Központ szakértője. Több jogi folyóirat szerkesztője, több mint 180 szaktanulmánya jelent meg magyar és nemzetközi jogi folyóiratokban.

- **2025. szeptember 8-án**, az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar kari tanévnyitó ünnepségén került sor az Ezüst Eötvös Emlékérem átadására. A Kar vezetése a kitüntetést Rigó Balázs (adjunktus, ELTE ÁJK) részére adományozta, elismerve kiemelkedő oktatói tevékenységét és a kari közéletben végzett munkáját.
- **2025. szeptember 11-én** került sor a *Haza & Haladás – 200 éves a reformkor* című tudományos konferenciára a Lónyay-Hatvány-villában, a Magyar Jogtörténeti Egyesület és az ELTE ÁJK Magyar Állam- és Jogi Történeti Tanszékén működő Jogtörténeti Kutatások szervezésében, a Batthyány Lajos Alapítvány támogatásával, valamint a Fialatok Batthyány Köre együttműködésével. A rendezvényt Dezső Tamás (elnök, Batthyány Lajos Alapítvány), Mezey Barna (kutatásvezető, Jogtörténeti Kutatások) és Heil Kristóf Mihály (elnök, Magyar Jogtörténeti Egyesület) köszöntötték. A konferencia első szekciójában Melkovics Tamás (egyetemi adjunktus, ELTE BTK) *A haza és a haladás szolgáltatában – Politikátörténeti körkép a reformkorból* címmel tartott előadást, ezt követően Heil Kristóf Mihály (egyetemi tanársegéd, ELTE ÁJK) *200 éves? Az életképes koraszülött – A hosszú reformkor első szakasza (1790–1825)* című előadásában a reformkor korai szakaszának főbb tendenciáit ismertette. Horváth Attila (alkotmánybíró; egyetemi tanár, NKE) Gróf Széchenyi István jogi munkásságát elemezte, majd Mezey Barna (professor emeritus, ELTE ÁJK; egyetemi tanár, SZE DF ÁJK) a reformkori büntetőjogi viták történetét mutatta be *Fogházjavítás és a liberális politika* címmel. A következő blokkban Fónagy Zoltán (habilitált egyetemi docens, ELTE BTK) egy 19. századi polgárosodási és nemzetépítési esettanulmányt ismertetett, Megyeri-Pálfi Zoltán (egyetemi adjunktus, ELTE ÁJK) a reformkori közigazgatási épületekről beszélt, Katona Csaba (történész, kommunikációs referens, Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár) pedig a rendi és polgári normák összeütközését mutatta be Balatonfüred példáján. Hermann Róbert (parancsnok tudományos helyettese, Hadtörténeti Intézet és Múzeum) a reformkori hadtudományi törekvésekről tartott előadást. A délutáni szekcióban Jánosi András (muzeológus, zenekutató, ren-

des tag, Magyar Művészeti Akadémia) a magyar táncok reformkori divatját mutatta be, ezt folytatta Ónodi Béla (okleveles néptáncpedagógus, egyetemi tanár, Magyar Táncművészeti Egyetem) a táncagyományok továbbéléséről szóló előadásával. Korzenszky Tamás (néprajzkutató) a magyar néptánc és nemzeti identitás kapcsolatát elemezte, míg Prágai Adrienn (művészettörténész, főmuzeológus, Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria) *A Szép Mesterségek kezdete – Úton a modern magyar művészet felé* címmel beszélt a korszak művészeti törekvéseiről. A záró szekcióban Bathó Gábor (egyetemi adjunktus, NKE) az úrbírság eltörlésének jogtörténeti útját mutatta be, Pap Péter (egyetemi tanársegéd, BME) a reformkori végrehajtási jog sajátosságairól beszélt, végül Liktör Zoltán Attila (megbízott oktató, PPKE JÁK) *Bécsről Rióig, Riótól Pozsonyig? – Mária Leopoldina főhercegnő a nemzetközi politikában (1816–1826)* című előadásával zárta a

HAZA & HALADÁS

200 ÉVES A REFORMKOR

TUDOMÁNYOS KONFERENCIA
A MAGYAR JOGTÖRTÉNÉS EGYESÜLET ÉS AZ ELTE ÁJK
MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNETI TANSZÉKÉN MŰKÖDŐ
JOGTÖRTÉNETI KUTATÁSOK SZERVEZÉSÉBEN, A
BATTHYÁNY LAJOS ALAPÍTVÁNY TÁMOGATÁSÁVAL

EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNERÜNK: FIATALOK BATTHYÁNY KÖRE

HELYSZÍN:
LÓNYAY-HATVANY-VILLA

2025. Szeptember 11.

programot.

- **2025. szeptember 18–20. között** rendezték meg a 12. interdiszciplináris nemzetközi konferenciát Pécsen és Szekszárdon a Tárkány Szűcs Ernő Jogi Kultúrtörténeti és Jogi Néprajzi Kutatócsoport szervezésében. A rendezvény a jogi néprajz, jogtörténet és jogi kultúrtörténet kutatóinak egyik legfontosabb éves találkozója volt, amely ezúttal az európai és ázsiai jogszokások összehasonlító vizsgálatára fókuszált. A megnyitóra a pécsi MTA PAB Székházban került sor. A plenáris előadások sorát Homoki-Nagy Mária (egyetemi tanár, SZTE

ÁJK) indította *Az árvák helyzete egyes földesúri uradalmakban* című előadásával, majd Sendensjav Dulam (University of Arts and Culture, Mongólia) a mongol szóbeli jogkultúra történeti gyökereit mutatta be. Ezt követően Keszeg Vilmos (Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár) tartott esettanulmányt *A mindennapi élet szerveződése az első világháború idején* címmel, végül Mezey Barna (professor emeritus, ELTE ÁJK; egyetemi tanár, SZE DF ÁJK) *Becsületesség és becstelenség nyilvánítás a középkori városi jogban* címmel ismertette kutatási eredményeit. A tanácskozás tematikus szekciói széles spektrumot öleltek fel: a történeti jogszokáskutatás kérdései, az interdiszciplináris kutatások, a helyi közösségek önszabályozásának hagyományos formái és az írott joghoz való viszonya, a népi jogélet és a mindennapi joghasználat aspektusai egyes közösségekben, a társadalmi normák, konfliktuskezelési technikák és perbeli gyakorlatok történeti példáit elemezve. Hangsúlyos volt továbbá a jogi szimbolika és jogi kultúra, valamint a művészeti alkotásokban tükröződő jogtörténeti és jogi etnográfiai relevanciájú témák bemutatása. Szintén külön egységet alkottak az erdélyi jogi néprajzi és jogi kultúrtörténeti előadások is. A mongol vendégelőadások a keleti jogi hagyományokat állították a középpontba: Danzan Lundeejantsan a buddhizmus és az államhatalom dualizmusát elemezte a Mongol Birodalom idején. A mongol jogi néprajzi tematikájú előadásokhoz kapcsolódóan magyar kutatók – köztük Obrusánszky Borbála, Falus Orsolya, Nagy Janka Teodóra és Bognár Szabina – a mongol és magyar jogszokások összehasonlító vizsgálatát mutatták be. A háromnapos tanácskozáson több mint negyven előadó vett részt öt szekcióban, amelyekben európai és ázsiai kutatók közösen vitatták meg a jogszokáskutatás legújabb eredményeit. A konferencia anyagait a résztvevők tanulmányaival közösen megjelent kötet foglalja össze *Jogszokáskutatás Európában és Ázsiában* címmel.

A konferencia kiadványa elérhető a Pécsi Tudományegyetem repozitóriumban az alábbi hivatkozáson: <https://pea.lib.pte.hu/items/013a0ff7-eba5-4e7f-b7bb-f43142539e65>.

- **2025. szeptember 18-án** került sor a Csizmadia Andor Emlékkonferenciára a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán, a Dr. Halasy-Nagy József Aulában. A rendezvény Csizmadia Andor (1914–1986), a magyar jogtörténet és jogszociológia kiemelkedő alakja előtt tisztelgett, aki 1964 és 1968 között a pécsi jogi kar dékánjaként is tevékenykedett. A konferenciát Fedeles Tamás DSc, oktatási rektorhelyettes nyitotta meg, majd Fábíán Adrián, a PTE ÁJK prodekanja köszöntötte a résztvevőket. A plenáris blokkban és az öt tematikus szekcióban számos rangos előadó mutatta be Csizmadia Andor tudományos és oktatói örökségét, valamint az általa művelt diszciplínák aktualitását. Az első szekcióban Szabó István (tanszékvezető egyetemi tanár, PPKE JÁK) a folyóiratszerkesztő Csizmadia tudományos-közéleti szervezőmunkáját ismertette, őt

Nagy Janka Teodóra (tanszékvezető egyetemi tanár, PTE KPVK) követte az egri Szociográfiai Intézet kutatásairól szóló előadásával. Stipta István (egyetemi tanár, KRE ÁJK) Csizmadia szerepét mutatta be az MTA Jogtörténeti Munkaközösségében. A második szekcióban Csizmadia egyetemi oktatói tevékenységének aspektusai kerültek előtérbe: Antal Tamás (tanszékvezető egyetemi tanár, SZTE ÁJTK) a városi jog magántanáráról, Schweitzer Gábor (egyetemi tanár, NKE ANTK) jogalkotmánytani munkásságáról, míg Mezey Barna (professor emeritus, ELTE ÁJK; egyetemi tanár, SZE DF ÁJK) a magyar jogtörténet-tudományban betöltött szerepéről tartott előadást. A délutáni program Csizmadia kutatási területeire összpontosított. A harmadik szekcióban Balogh Judit (tanszékvezető egyetemi docens, DE ÁJK), Berke Gyula (tanszékvezető habil. egyetemi docens, PTE ÁJK) és Korsósné Delacasse Krisztina (habil. egyetemi docens, PTE ÁJK) a polgári modernizáció, a szociális gondoskodás és a jogszociológia kapcsolódó kérdéseit vizsgálták. A negyedik szekcióban Niklai Patrícia Dominika (adjunktus, PTE ÁJK), Puskás Tamás (PhD-hallgató, PTE ÁJK) és Herger Cs. Eszter (tanszékvezető egyetemi tanár, PTE ÁJK) Csizmadia oktatásügyi és egyházi jogi munkásságát mutatták be. A konferencia zárásában Varga Norbert

(tanszékvezető egyetemi tanár, SZTE ÁJTK) *Egy közigazgatástörténeti életmű 40 év távlatából* című előadásával reflektált Csizmadia Andor közigazgatás-történeti örökségére.

- **2025. szeptember 29-én** adta át Weiszbürg Tamás, az Országos Tudományos Diákköri Tanács elnöke az Országos Tanács által, az Országos Tudományos Diákköri Konferencia fennállásának 70. évfordulója alkalmából alapított kitüntetések a Semmelweis Egyetem ünnepi rendezvényén. Az „OTDK70” ezüst emlékképet azok számára adományozta a testület, akik a Tudományos Diákkörök hosszú életútján, kiemelten az elmúlt negyed évszázadban áldozatos, kiemelkedően eredményes közreműködésükkel segítették és segítik a tehetséges, ambíciózus fiatalok pályakezdését. A kitüntetést az ünnep alkalmából a jogtörténészek közül Balogh Judit (egyetemi docens, Debreceni Egyetem), Homoki-Nagy Mária (egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem), Korsósné Delacasse Krisztina (egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem), Máthé Gábor (professor emeritus, Nemzeti Közszolgálati Egyetem), Mezey Barna (egyetemi tanár, Eötvös Loránd Tudományegyetem) és Peres Zsuzsanna (egyetemi docens, Nemzeti Közszolgálati Egyetem) vehette át.

